

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)

z dnia 1 lipca 2014 r.*

Odesłanie prejudycjalne — Krajowy system wsparcia przewidujący wydawanie zbywalnych zielonych certyfikatów na rzecz zakładów wytwarzających energię elektryczną ze źródeł odnawialnych — Ciężący na dostawcach energii elektrycznej i niektórych użytkownikach obowiązek corocznego zwrotu na rzecz właściwych władz określonej kwoty zielonych certyfikatów — Odmowa przyznania zielonych certyfikatów na rzecz zakładów produkcyjnych położonych poza terytorium danego państwa członkowskiego — Dyrektywa 2009/28/WE — Artykuł 2 akapit drugi lit. k) i art. 3 ust. 3 — Swobodny przepływ towarów — Artykuł 34 TFUE

W sprawie C-573/12

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Förvaltningsrätten i Linköping (Szwecja) postanowieniem z dnia 4 grudnia 2012 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 6 grudnia 2012 r., w postępowaniu:

Ålands Vindkraft AB

przeciwko

Energimyndigheten,

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: V. Skouris, prezes, K. Lenaerts, wiceprezes, A. Tizzano, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, M. Safjan i C.G. Fernlund, prezesi izb, E. Levits, A. Ó Caoimh, A. Arabadjiev, C. Toader, D. Šváby, M. Berger, A. Prechal (sprawozdawca) i E. Jarašiūnas, sędziowie,

rzecznik generalny: Y. Bot,

sekretarz: C. Strömholm, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 5 listopada 2013 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Ålands Vindkraft AB przez F. Distefano, avvocatessa,
- w imieniu Energimyndigheten przez E. Brandsmę oraz J. Johansson, działających w charakterze pełnomocników, wspieranych przez K. Forsbackę, advokat,
- w imieniu rządu szwedzkiego przez A. Falk, C. Meyer-Seitz, C. Stege, U. Persson oraz S. Johannesson, działające w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: szwedzki.

- w imieniu rządu niemieckiego przez T. Henzgo oraz K. Petersen, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu niderlandzkiego przez M. de Ree oraz M. Bulterman, działające w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu norweskiego przez M. Emberlanda oraz B. Gabrielsen, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez K. Herrmann, E. Kružíkovą oraz J. Enearena, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 28 stycznia 2014 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Rozpatrywany wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 2 akapit drugi lit. k) i art. 3 ust. 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniającej i w następstwie uchylającej dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE (Dz.U. L 140, s. 16), a także art. 34 TFUE.
- 2 Wniosek ten został przedstawiony w ramach sporu spółki Ålands Vindkraft AB (zwanej dalej „Ålands Vindkraft”) z Energimyndigheten (szwedzkim urzędem energetycznym) w przedmiocie odmowy przez ten urząd zatwierdzenia, w odniesieniu do przyznawania certyfikatów energii elektrycznej, zlokalizowanej w Finlandii farmy wiatrowej eksploatowanej przez spółkę Ålands Vindkraft.

Ramy prawne

Prawo Unii

- 3 Dyrektywa 2009/28 weszła w życie w dniu 25 czerwca 2009 r. i powinna być zostać przetransponowana do prawa krajowego najpóźniej do dnia 5 grudnia 2010 r. Dyrektywą tą uchylono dyrektywę 2001/77/WE Parlamentu i Rady z dnia 27 września 2001 r. w sprawie wspierania produkcji na rynku wewnętrznym energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L 283, s. 33) ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2012 r.
- 4 Motywy 1, 15, 25, 52 i 56 dyrektywy 2009/28 stanowią:
„(1) Kontrola zużycia energii w Europie oraz zwiększone stosowanie energii ze źródeł odnawialnych wraz z oszczędnością energii i zwiększoną efektywnością energetyczną stanowią istotne elementy pakietu środków koniecznych do redukcji emisji gazów cieplarnianych i spełnienia postanowień Protokołu z Kioto do Ramowej konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, a także do wywiązania się z innych wspólnotowych i międzynarodowych zobowiązań w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych, wykraczających poza rok 2012. Elementy te mają również duże znaczenie dla zwiększenia bezpieczeństwa dostaw energii, wspierania rozwoju technologicznego i innowacji, a także dla tworzenia możliwości zatrudnienia i możliwości rozwoju regionalnego, zwłaszcza na obszarach wiejskich i odizolowanych.

[...]

(15) Punkty wyjściowe, potencjał poszczególnych państw członkowskich w zakresie energii odnawialnych i ich koszyki energetyczne są różne. Dlatego konieczne jest przełożenie całkowitego celu wspólnotowego na poziomie 20% na indywidualne cele dla poszczególnych państw członkowskich, z należytym uwzględnieniem sprawiedliwego i odpowiedniego rozdziału zobowiązań, dostosowanego do zróżnicowanych punktów wyjściowych i potencjałów państw członkowskich, w tym obecnego poziomu wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych i struktury koszyka energetycznego. Należy dokonać tego przez rozdzielenie wymaganego całkowitego zwiększenia wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych pomiędzy państwa członkowskie w oparciu o równe zwiększenie udziału każdego państwa członkowskiego, ważon[ym] [produkt krajowy brutto (PKB)] i po dostosowaniu w celu odzwierciedlenia ich punktów wyjściowych i przy obliczaniu w odniesieniu do końcowego zużycia energii brutto, biorąc pod uwagę dotychczasowy wysiłek państw członkowskich w zakresie wykorzystania energii ze źródeł energii.

[...]

(25) Państwa członkowskie mają różny potencjał w zakresie energii odnawialnej i na szczeblu krajowym posługują się różnymi systemami wspierania energii ze źródeł odnawialnych. Większość państw członkowskich stosuje systemy wsparcia, w których korzyści wiążą się wyłącznie ze stosowaniem energii ze źródeł odnawialnych wyprodukowanej na ich terytorium. Aby krajowe systemy wsparcia funkcjonowały właściwie, niezbędna jest możliwość kontrolowania przez państwa członkowskie skutków i kosztów krajowych systemów wsparcia w zależności od ich zróżnicowanego potencjału. Jednym z ważnych środków do osiągnięcia celu niniejszej dyrektywy jest zagwarantowanie właściwego funkcjonowania krajowych systemów wsparcia wynikających z dyrektywy [2001/77], po to, by zachować zaufanie inwestorów oraz pozwolić państwom członkowskim na opracowanie skutecznych środków krajowych pozwalających osiągnąć wyznaczone cele. Celem niniejszej dyrektywy jest ułatwienie transgranicznego wspierania energii ze źródeł odnawialnych bez wpływania na krajowe systemy wsparcia. Wprowadza ona opcjonalne mechanizmy współpracy między państwami członkowskimi, pozwalające im ustalić zakres, w jakim jedno państwo członkowskie będzie wspierało wytwarzanie energii w innym państwie członkowskim, oraz zakres, w jakim wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych powinno być zaliczane na poczet krajowych celów ogólnych wyznaczonych dla któregośkolwiek z nich. W celu zagwarantowania skuteczności obu środków służących osiągnięciu celów, tj. krajowych systemów wsparcia oraz mechanizmów współpracy, niezbędne jest, by państwa członkowskie mogły określać, czy i w jakim zakresie ich krajowe systemy wsparcia mają zastosowanie do energii ze źródeł odnawialnych wyprodukowanej w innych państwach członkowskich, i by miały możliwość wyrażenia zgody na to przez zastosowanie mechanizmów współpracy przewidzianych w niniejszej dyrektywie.

[...]

(52) Gwarancje pochodzenia, wydane do celów niniejszej dyrektywy, służą wyłącznie jako dowód dla odbiorcy końcowego, że określona część lub ilość energii została wyprodukowana ze źródeł odnawialnych. Gwarancja pochodzenia może być przenoszona przez jednego posiadacza na innego niezależnie od energii, do której się odnosi. Jednak aby zapewnić, że jednostka energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii jest okazywana odbiorcy tylko raz, należy unikać podwójnego liczenia i podwójnego okazywania gwarancji pochodzenia. Energia ze źródeł odnawialnych, której gwarancja pochodzenia została sprzedana osobno przez producenta, nie powinna być okazywana lub sprzedawana odbiorcy końcowemu jako energia ze źródeł odnawialnych. Istotne jest, aby odróżniać zielone certyfikaty stosowane w systemach wsparcia od gwarancji pochodzenia.

[...]

(56) Gwarancje pochodzenia same w sobie nie dają prawa do korzystania z krajowych systemów wsparcia”.

5 Zgodnie z art. 1 tej dyrektywy, zatytułowanym „Przedmiot i zakres”:

„Niniejsza dyrektywa ustanawia wspólne ramy dla promowania energii ze źródeł odnawialnych. Określa ona obowiązkowe krajowe cele ogólne w odniesieniu do całkowitego udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto [...]. Ustanawia ona zasady dotyczące statystycznych przekazów między państwami członkowskimi, wspólnych projektów między państwami członkowskimi i z państwami trzecimi, gwarancji pochodzenia, procedur administracyjnych, informacji i szkoleń oraz dostępu energii ze źródeł odnawialnych do sieci elektroenergetycznej [...]”.

6 W art. 2 akapit drugi lit. j)–l) wskazanej dyrektywy zawarte są następujące definicje:

„[...]”

j) »gwarancja pochodzenia« oznacza elektroniczny dokument, który służy wyłącznie jako dowód dla odbiorcy końcowego, że dana część lub ilość energii została wyprodukowana ze źródeł odnawialnych zgodnie z wymogami art. 3 ust. 6 dyrektywy 2003/54/WE [Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylającej dyrektywę 96/92/WE (Dz.U. L 176, s. 37)];

k) »system wsparcia« oznacza każdy instrument, system lub mechanizm stosowany przez państwo członkowskie lub grupę państw członkowskich, który promuje wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych dzięki zmniejszeniu kosztów tej energii, zwiększeniu ceny, za którą można ją sprzedać, lub zwiększeniu – poprzez nałożenie obowiązku stosowania energii odnawialnej lub w inny sposób – jej nabywanej ilości. Obejmuje on[...] pomoc inwestycyjną, zwolnienia z podatków lub ulgi podatkowe, zwrot podatków, systemy wsparcia polegające na nałożeniu obowiązku wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych, w tym również systemy posługujące się zielonymi certyfikatami, oraz systemy bezpośredniego wsparcia cen, w tym gwarantowane ceny zakupu oraz premie opcyjne, lecz nie jest ograniczon[y] do wymienionych środków;

l) »obowiązek stosowania energii odnawialnej« oznacza krajowy system wsparcia zobowiązujący producentów energii do wytwarzania części energii ze źródeł odnawialnych, zobowiązujący dostawców energii do pokrywania części swoich dostaw przez energię ze źródeł odnawialnych lub zobowiązujący użytkowników energii do pokrywania części swojego zapotrzebowania przez energię ze źródeł odnawialnych. Pojęcie to obejmuje systemy, w których wymogi te można spełnić, stosując zielone certyfikaty”.

7 Przepis art. 3 ust. 1–3 dyrektywy 2009/28 stanowi:

„1. Każde państwo członkowskie dba o to, aby jego udział energii ze źródeł odnawialnych, obliczony zgodnie z art. 5–11, w końcowym zużyciu energii brutto w 2020 r. odpowiadał co najmniej jego krajowemu celowi ogólnemu dla udziału energii ze źródeł odnawialnych w tym roku, określonego w trzeciej kolumnie tabeli w załączniku I część A. Te obowiązkowe krajowe cele ogólne są zgodne z celem zakładającym [dwudziestoprocentowy] udział energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto we Wspólnocie w 2020 r. [...].

2. Państwa członkowskie wprowadzają środki skutecznie zaprojektowane, aby zapewnić, że ich udział energii ze źródeł odnawialnych jest równy udziałowi określonego w orientacyjnym kursie wyznaczonym w załączniku I część B lub przekracza go.

3. Aby osiągnąć cele wyznaczone w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, państwa członkowskie mogą stosować między innymi następujące środki:

- a) systemy wsparcia;
- b) środki współpracy między poszczególnymi państwami członkowskimi oraz z państwami trzecimi, aby osiągnąć krajowe cele ogólne zgodnie z art. 5–11.

Bez uszczerbku dla art. [107 TFUE] i [108 TFUE] państwa członkowskie mają prawo decydować zgodnie z art. 5–11 niniejszej dyrektywy, w jakim zakresie wspierają energię ze źródeł odnawialnych wytwarzaną w innym państwie członkowskim”.

8 Zgodnie z brzmieniem art. 5 ust. 1 i 3 tej dyrektywy:

„1. Końcowe zużycie energii brutto ze źródeł odnawialnych w poszczególnych państwach członkowskich wylicza się jako sumę:

- a) końcowego zużycia energii elektrycznej brutto z odnawialnych źródeł energii;

[...]

3. Dla celów ust. 1 lit. a) końcowe zużycie energii elektrycznej brutto z odnawialnych źródeł energii oblicza się jako ilość energii elektrycznej wytworzonej w państwie członkowskim z odnawialnych źródeł energii [...].”

9 Artykuł 11 rzeczonyj dyrektywy, zatytułowany „Wspólne systemy wsparcia”, stanowi w ust. 1:

„Nie naruszając obowiązków państwa członkowskiego wynikających z art. 3, dwa państwa członkowskie lub większa ich liczba mogą dobrowolnie postanowić o połączeniu lub częściowym koordynowaniu ich krajowych systemów wsparcia. W takich przypadkach pewna ilość energii ze źródeł odnawialnych wyprodukowana na terytorium jednego uczestniczącego państwa członkowskiego może zostać zaliczona na poczet krajowego celu ogólnego innego uczestniczącego państwa członkowskiego, jeżeli to państwo członkowskie:

- a) dokona statystycznego transferu określonych ilości energii ze źródeł odnawialnych z jednego państwa członkowskiego do innego państwa członkowskiego zgodnie z art. 6; lub
- b) ustanowi regułę dystrybucji, którą uznają inne uczestniczące państwa członkowskie i która rozdziela ilości energii ze źródeł odnawialnych między uczestniczącymi państwami członkowskimi. Komisja musi zostać powiadomiona o takiej regule nie później niż trzy miesiące po zakończeniu pierwszego roku, w którym zaczęła ona obowiązywać”.

10 Artykuł 15 dyrektywy, poświęcony gwarancjom pochodzenia, stanowi w szczególności:

„1. Do celów wykazania odbiorcom końcowym, jaki jest udział lub jaka jest ilość energii ze źródeł odnawialnych w koszyku energetycznym danego dostawcy energii zgodnie z art. 3 ust. 6 dyrektywy [2003/54], państwa członkowskie zapewniają możliwość zagwarantowania pochodzenia z odnawialnych źródeł energii elektrycznej w rozumieniu niniejszej dyrektywy zgodnie z obiektywnymi, przejrzystymi i niedyskryminacyjnymi kryteriami.

2. [...]

Gwarancja pochodzenia nie ma żadnej funkcji w rozumieniu spełniania przez państwa członkowskie wymogów art. 3. Przenoszenie gwarancji pochodzenia, oddzielnie lub razem z fizycznym przekazaniem energii, nie ma wpływu na decyzję państw członkowskich w sprawie stosowania transferów statystycznych, wspólnych projektów lub wspólnych systemów wsparcia, pozwalających osiągnąć wyznaczone cele, nie ma też wpływu na obliczanie końcowego zużycia brutto energii ze źródeł odnawialnych zgodnie z art. 5.

[...]

9. Państwa członkowskie uznają gwarancje pochodzenia wydane przez inne państwa członkowskie zgodnie z niniejszą dyrektywą wyłącznie w charakterze poświadczenia elementów, o których mowa w ust. 1 i ust. 6 lit. a)–f) [...].

[...]”.

Prawo szwedzkie

- 11 System certyfikatów energii elektrycznej został wprowadzony ustawą nr 113 z 2003 r. w sprawie certyfikatów energii elektrycznej [lagen (2003:113) om elcertifikat, zwaną dalej „ustawą z 2003 r.”]. Jest to system wsparcia produkcji energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii (zwanej dalej „zieloną energią”). Ustawa ta została zastąpiona ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2012 r. ustawą nr 1200 z 2011 r. w sprawie certyfikatów energii elektrycznej [lagen (2011:1200) om elcertifikat, zwaną dalej „ustawą z 2011 r.”], której celem było między innymi zapewnienie transpozycji dyrektywy 2009/28.
- 12 Zgodnie z ustawą z 2011 r. producentom, którym udzielono stosownego zatwierdzenia, przyznaje się certyfikat energii elektrycznej za każdą megawatogodzinę (MWh) wyprodukowanej zielonej energii. Sąd odsyłający wskazuje, że chociaż ograniczenie to nie występuje bezpośrednio w tekście ustawy z 2011 r., to z prac przygotowawczych do tej ustawy i do ustawy z 2003 r. wynika jasno, że stosowanie certyfikatów jest zastrzeżone dla zakładów produkujących zieloną energię położonych w Szwecji. Udzielanie zatwierdzenia instalacjom położonym poza terytorium Szwecji jest natomiast niemożliwe.
- 13 Mimo że ustawa z 2011 r. nie przewiduje, iż zakupowi certyfikatów energii elektrycznej powinien towarzyszyć zakup odpowiedniej ilości energii elektrycznej, ustawa ta nie wyklucza możliwości dokonania takiego zakupu wiążanego.
- 14 Certyfikaty energii elektrycznej są zbywalne na rynku otwartym dla konkurencji, na którym cena jest ustalana w wyniku gry popytu i podaży.
- 15 Źródłem popytu na certyfikaty energii elektrycznej jest okoliczność, że dostawcy energii elektrycznej i niektórzy użytkownicy mają obowiązek posiadania i zwrotu na rzecz państwa, w dniu 1 kwietnia każdego roku, pewnej kwoty certyfikatów odpowiadającej udziałowi w całkowitej ilości energii dostarczonej lub zużytej w roku ubiegłym.
- 16 Rozdział 4 § 1 ustawy z 2011 r. stanowi:
„Zobowiązaniom kwotowym podlegają:
1) dostawcy energii elektrycznej;
2) użytkownicy energii elektrycznej wykorzystujący energię, którą wyprodukowali we własnym zakresie, jeżeli wykorzystana ilość przewyższa 60 MWh na rok referencyjny w zakładzie produkcyjnym, którego moc zainstalowana jest większa niż 50 [kilowatów (kW)];

- 3) użytkownicy energii elektrycznej w zakresie, w jakim wykorzystali oni energię elektryczną pochodzącą z importu lub zakupioną na skandynawskiej giełdzie energii elektrycznej, oraz
- 4) zarejestrowane przedsiębiorstwa charakteryzujące się dużym zużyciem energii elektrycznej”.
- 17 Kwota certyfikatów energii elektrycznej, która jest ustalana na podstawie celu produkcji zielonej energii, do osiągnięcia którego dąży Królestwo Szwecji, podlegała wahaniom w okresach mających znaczenie w niniejszej sprawie. W odniesieniu do okresu od 2010 r. do 2012 r. została ona ustalona na 0,179.
- 18 Koszt zakupu certyfikatów energii elektrycznej jest przerzucany przez dostawcę na użytkownika.
- 19 Z uwag stron w postępowaniu głównym, które zostały przybliżone w postanowieniu odsyłającym, wynika również, że w sytuacji gdy dany dostawca energii elektrycznej lub użytkownik nie jest w stanie zwrócić wymaganej liczby certyfikatów energii elektrycznej w przewidzianym terminie, podlega on obowiązkowi zapłaty pewnej kwoty pieniężnej. W przedstawionych przed Trybunałem uwagach na piśmie rząd szwedzki także wspominał o obowiązku uiszczenia takiej opłaty, którą określił mianem „specjalnej” (opłata zwana dalej „opłatą specjalną”).
- 20 Okolicznością bezsporną jest również to, że w braku umowy międzynarodowej zawartej zgodnie z art. 11 dyrektywy 2009/28 zobowiązania kwotowe mogą być wypełniane jedynie za pośrednictwem certyfikatów energii elektrycznej wydanych na podstawie ustawy z 2011 r.
- 21 Rozdział 1 § 5 ustawy z 2011 r. stanowi w tym względzie:
- „Certyfikaty energii elektrycznej, które zostały wydane z tytułu produkcji odnawialnej energii elektrycznej w innym państwie, mogą być używane do wypełnienia zobowiązania kwotowego przewidzianego niniejszą ustawą, jeśli szwedzki system certyfikatów energii elektrycznej został skoordynowany z systemem certyfikatów energii elektrycznej w innym państwie za pośrednictwem umowy międzynarodowej”.
- 22 W dniu 29 czerwca 2011 r. Królestwo Szwecji zawarło taką umowę z Królestwem Norwegii. Nie istnieje natomiast umowa tego rodzaju między Królestwem Szwecji a Republiką Finlandii.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 23 W dniu 30 listopada 2009 r. Ålands Vindkraft wystąpiła do właściwych władz szwedzkich z wnioskiem o zatwierdzenie farmy wiatrowej Oskar położonej w Finlandii, w archipelagu Wysp Alandzkich, w odniesieniu do przyznawania certyfikatów energii elektrycznej.
- 24 Decyzją z dnia 9 czerwca 2010 r. Energimyndigheten odrzucił wniosek Ålands Vindkraft, wskazując w uzasadnieniu, że certyfikaty energii elektrycznej mogą być przydzielane wyłącznie posiadającym stosowne zatwierdzenie zakładom produkującym zieloną energię położonym w Szwecji.
- 25 Ålands Vindkraft wniosła skargę do Förvaltningsrätten i Linköping, domagając się stwierdzenia nieważności tej decyzji i uwzględnienia jej wniosku o udzielenie zatwierdzenia. Spółka ta twierdzi w szczególności, że doszło do naruszenia art. 34 TFUE, i utrzymuje w tym względzie, że skutkiem ustalenia kwoty certyfikatów energii elektrycznej dla rozpatrywanego okresu na poziomie 0,179 było zarezerwowanie około 18% szwedzkiego rynku energii elektrycznej dla producentów zielonej energii, których zakłady są zlokalizowane w Szwecji, ze szkodą dla importu energii elektrycznej z innych państw członkowskich. Takiej przeszkody w wymianie handlowej nie można uzasadnić względami ochrony środowiska naturalnego w szczególności dlatego, że korzystanie z zielonej energii w Szwecji

jest wspierane równie skutecznie w drodze przyznawania certyfikatów energii elektrycznej w odniesieniu do zielonej energii pobranej w Szwecji, ale wyprodukowanej w innych państwach członkowskich.

- 26 Förvaltningsrätten i Linköping zwraca na wstępie uwagę, że jakkolwiek rzeczona decyzja została wydana na podstawie ustawy z 2003 r., to jednak zgodnie ze szwedzkim prawem do sprawy rozpatrywanej w postępowaniu głównym zastosowanie znajduje ustawodawstwo obowiązujące w chwili jej rozpoznawania przez sąd, a konkretnie ustawa z 2011 r. Zresztą ustawa ta w bardzo niewielkim zakresie zmieniła uregulowania odnoszące się do problematyki będącej przedmiotem sprawy rozpatrywanej w postępowaniu głównym.
- 27 Sąd ten stoi na stanowisku, że należy przede wszystkim ustalić, czy system certyfikatów energii elektrycznej, o którym mowa w postępowaniu głównym, stanowi system wsparcia objęty uregulowaniami art. 2 akapit drugi lit. k) i art. 3 ust. 3 dyrektywy 2009/28, skoro promuje on w szczególności produkcję zielonej energii, podczas gdy wskazane przepisy odnoszą się do zużycia energii lub korzystania z niej. Jeżeli tak jest, to należy ponadto ustalić, czy system ten jest zgodny z rzeczoną dyrektywą, mimo że wyklucza on ze swego zakresu zastosowania zakłady produkujące zieloną energię położone w innych państwach członkowskich.
- 28 Sąd odsyłający zaznacza ponadto z jednej strony, że ów system umożliwia szwedzkim producentom zielonej energii uzyskanie bezpośredniej przewagi ekonomicznej nad producentami z innych państw członkowskich. Z drugiej strony sąd ten zwraca uwagę, że chociaż ustawa z 2011 r. formalnie nie wiąże sprzedaży certyfikatów energii elektrycznej ze sprzedażą odpowiedniej ilości tej energii, to regulacja ta może pośrednio sprzyjać sprzedaży energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł krajowych, gdyż dostawcy mogą być bardziej skłonni do zakupu energii elektrycznej od producentów krajowych, skoro ci ostatni są również w stanie przedłożyć im certyfikaty, dzięki którym owi dostawcy mogą wywiązać się z ciążącego na nich zobowiązania kwotowego.
- 29 Jeżeli uregulowanie to stanowi środek o skutku równoważnym do ograniczenia ilościowego w przywozie w rozumieniu art. 34 TFUE, to należy wyjaśnić kwestię, czy w rozpatrywanej sytuacji środek ten może być uzasadniony nadrzędnymi względami ochrony środowiska naturalnego.
- 30 W tym kontekście Förvaltningsrätten i Linköping stawia w szczególności pytanie o ewentualne znaczenie wyroku PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160), skoro z jednej strony, w odróżnieniu od niemieckiego systemu wsparcia rozpatrywanego w postępowaniu, w którym zapadł ów wyrok, szwedzki system certyfikatów energii elektrycznej formalnie nie nakłada na dostawców energii elektrycznej żadnego obowiązku zakupu energii od producentów krajowych, a z drugiej strony od czasu ogłoszenia rzeczonoego wyroku w prawie Unii wprowadzono różne zmiany, pośród których wymienić można przyjęcie dyrektyw 2001/77 i 2009/28.
- 31 Sąd odsyłający stawia wreszcie pytanie, czy w szczególności w świetle zasady pewności prawa wyłączenie zielonej energii wytwarzanej poza terytorium Szwecji z zakresu zastosowania systemu wsparcia, o którym mowa w postępowaniu głównym, nie powinno zostać wyraźnie przewidziane w ustawie z 2011 r.
- 32 W powyższych okolicznościach Förvaltningsrätten i Linköping postanowił zawiesić postępowanie i przedłożyć Trybunałowi następujące pytania prejudycjalne:
- „1) Szwedzki system certyfikatów energii elektrycznej jest krajowym systemem wsparcia, który wymaga, by dostawcy energii elektrycznej i niektórzy jej użytkownicy w tym państwie członkowskim nabywali certyfikaty energii elektrycznej odpowiadające pewnemu udziałowi swojej sprzedaży lub zużycia, przy czym brak jest szczególnego wymogu dotyczącego także nabywania energii elektrycznej z tego samego źródła. Certyfikat energii elektrycznej wydawany jest przez państwo szwedzkie i stanowi dowód wyprodukowania pewnej ilości odnawialnej energii

elektrycznej. Producenci [zielonej] energii elektrycznej otrzymują poprzez sprzedaż certyfikatów energii elektrycznej dodatkowe wpływy uzupełniające dochody z produkcji energii elektrycznej. Czy art. 2 [akapit drugi] lit. k) i art. 3 ust. 3 [dyrektywy 2009/28] należy interpretować w ten sposób, że pozwalają one państwu członkowskiemu na stosowanie krajowego systemu wsparcia takiego jak powyższy, w którym mogą uczestniczyć tylko producenci zlokalizowani na jego terytorium i który skutkuje tym, że owi producenci uzyskują przewagę ekonomiczną nad producentami, którym nie można wydać certyfikatów energii elektrycznej?

- 2) Czy system taki jak opisany w pytaniu pierwszym – w świetle art. 34 TFUE – może być uznawany za stanowiący ograniczenie ilościowe w przywozie lub środek o skutku równoważnym?
- 3) W razie odpowiedzi twierdzącej na pytanie drugie: czy system taki może być zgodny z art. 34 TFUE w odniesieniu do celu promowania produkcji [zielonej] energii?
- 4) Jak na odpowiedzi na powyższe pytania wpływa okoliczność, że ograniczenie systemu wsparcia wyłącznie do producentów krajowych nie jest wyraźnie uregulowane w ustawie krajowej?”

Postępowanie przed Trybunałem

- 33 Pismami złożonymi w sekretariacie Trybunału, odpowiednio, w dniach 5 i 6 lutego, a także 14 marca 2014 r. Parlament Europejski, Rada Unii Europejskiej i Królestwo Szwecji wniosli o ponowne otwarcie ustnego etapu postępowania.
- 34 W uzasadnieniu swych wniosków podmioty te podnoszą w istocie, że wobec ogłoszenia opinii rzecznika generalnego, w której zaproponowano, aby Trybunał orzekł, iż art. 3 ust. 3 dyrektywy 2009/28 jest nieważny, i ze względu na to, że Trybunał może w tej sytuacji dążyć do rozstrzygnięcia sprawy na podstawie argumentacji dotyczącej nie tyle wykładni tego przepisu, ile jego nieważności, która to argumentacja nie była przedmiotem dyskusji między zainteresowanymi podmiotami, owym podmiotom należy umożliwić wypowiedzenie się na temat tej kwestii.
- 35 Stosownie do art. 83 regulaminu postępowania Trybunał może, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, postanowić o otwarciu ustnego etapu postępowania na nowo, w szczególności jeśli uzna, że okoliczności zawisłej przed nim sprawy nie są wystarczająco wyjaśnione, lub jeśli po zamknięciu ustnego etapu postępowania strona przedstawiła nowy fakt mogący mieć decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia Trybunału, lub też jeśli sprawa ma zostać rozstrzygnięta na podstawie argumentu, który nie był przedmiotem dyskusji między stronami lub podmiotami określonymi w art. 23 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
- 36 W niniejszej sprawie Trybunał, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, stoi na stanowisku, że dysponuje wszelkimi elementami niezbędnymi do wydania rozstrzygnięcia. Ponadto Trybunał zwraca uwagę, że sprawa ta nie może zostać rozstrzygnięta na podstawie argumentu dotyczącego ważności dyrektywy 2009/28, który nie mógł być przedmiotem dyskusji między podmiotami określonymi w art. 23 statutu Trybunału.
- 37 W tych okolicznościach nie zachodzi potrzeba ponownego otwarcia ustnego etapu postępowania.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego

- 38 W pytaniu pierwszym sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy przepisy art. 2 akapit drugi lit. k) i art. 3 ust. 3 dyrektywy 2009/28 należy interpretować w ten sposób, że pozwalają one państwu członkowskiemu na ustanowienie systemu wsparcia takiego jak rozpatrywany w postępowaniu głównym, który przewiduje przyznawanie producentom zielonej energii zbywalnych certyfikatów wyłącznie w zamian za zieloną energię wyprodukowaną na terytorium tego państwa i który nakłada na dostawców i niektórych użytkowników energii elektrycznej obowiązek corocznego przekazywania właściwym władzom określonej liczby certyfikatów, odpowiadającej udziałowi w całkowitej ilości energii dostarczonej lub zużytej.
- 39 W pierwszej kolejności należy zbadać, czy system wsparcia zielonej energii taki jak ten rozpatrywany w postępowaniu głównym stanowi „system wsparcia” w rozumieniu art. 2 akapit drugi lit. k) i art. 3 ust. 3 dyrektywy 2009/28.
- 40 W tym względzie należy od razu zaznaczyć, że z motywu 25 wskazanej dyrektywy wynika, iż prawodawca Unii uznał, że jednym z ważnych środków do osiągnięcia celu tego aktu prawnego jest zagwarantowanie właściwego funkcjonowania krajowych systemów wsparcia wynikających z dyrektywy 2001/77.
- 41 Tymczasem z motywu 14 dyrektywy 2001/77 wynika wyraźnie, że pośród różnych rodzajów krajowych systemów wsparcia przewidzianych w owej dyrektywie figurują już mechanizmy wsparcia, które – podobnie jak system wsparcia rozpatrywany w postępowaniu głównym – posługują się „zielonymi certyfikatami”.
- 42 Ponadto przepisy art. 2 akapit drugi lit. k) i l) dyrektywy 2009/28 również odnoszą się konkretnie do krajowych systemów pomocy posługujących się „zielonymi certyfikatami”.
- 43 Co się tyczy okoliczności, że system rozpatrywany w postępowaniu głównym wspiera raczej „produkcję” zielonej energii niż jej „wykorzystanie” lub „zużycie” w rozumieniu art. 2 akapit drugi lit. k) i art. 3 ust. 1 tej dyrektywy, należy zaznaczyć, co następuje.
- 44 Z jednej strony, jeśli chodzi o okoliczność, że definicja „systemu wsparcia” zawarta w art. 2 akapit drugi lit. k) dyrektywy 2009/28 odnosi się – co podkreśla sąd odsyłający – do instrumentów, systemów lub mechanizmów promujących wykorzystanie zielonej energii, w stosownym przypadku poprzez nałożenie obowiązku „stosowania” takiej energii, należy mieć na względzie, po pierwsze, że art. 1 tej dyrektywy, który określa jej przedmiot i zakres zastosowania, stanowi, że dyrektywa ta określa wspólne ramy dla promowania energii ze źródeł odnawialnych.
- 45 Po drugie, należy zaznaczyć, że art. 2 akapit drugi lit. l) omawianej dyrektywy wyjaśnia, jak należy rozumieć sformułowanie „obowiązek stosowania energii odnawialnej”, którym posłużono się w art. 2 akapit drugi lit. k) tej dyrektywy. W tym względzie art. 2 akapit drugi lit. l) odsyła do krajowych systemów wsparcia zobowiązujących producentów energii do „wytwarzania” określonej części energii ze źródeł odnawialnych lub „zobowiązujący[ch] dostawców energii do pokrywania części swoich dostaw przez energię ze źródeł odnawialnych lub zobowiązujący[ch] użytkowników energii do pokrywania części swojego zapotrzebowania przez energię ze źródeł odnawialnych”, wyjaśniając przy tym wyraźnie, że wskazana kategoria systemów obejmuje te, w których powyższe wymogi można spełnić, stosując zielone certyfikaty.

- 46 System wsparcia, o którym mowa w postępowaniu głównym, posiada te cechy, gdyż ustanawia po stronie dostawców energii elektrycznej i niektórych użytkowników obowiązek stosowania zielonych certyfikatów w celu wypełnienia odnośnych zobowiązań w zakresie pokrywania części swoich dostaw zieloną energią lub pokrywania części swojego zapotrzebowania zieloną energią.
- 47 Z drugiej strony w odniesieniu do okoliczności, że obowiązkowe cele krajowe, do realizacji których mają przyczyniać się systemy wsparcia wskazane w art. 3 ust. 3 dyrektywy 2009/28, zostały określone w art. 3 ust. 1 tej dyrektywy jako udział zielonej energii w „końcowym zużyciu” energii, należy zaznaczyć, że z art. 5 ust. 1 i 3 rzeczony dyrektywy wynika, iż owo zużycie oblicza się w rzeczywistości na podstawie ilości zielonej energii „wytworzonej” w państwie członkowskim.
- 48 Z rozważań przedstawionych w pkt 40–47 niniejszego wyroku wynika zatem, że system wsparcia produkcji zielonej energii posługujący się zielonymi certyfikatami, taki jak ten badany w postępowaniu głównym, posiada cechy niezbędne do tego, aby można go było uznać za „system wsparcia” w rozumieniu art. 2 akapit drugi lit. k) i art. 3 ust. 3 dyrektywy 2009/28.
- 49 W drugiej kolejności, co się tyczy wątpliwości sądu odsyłającego odnoszących się do okoliczności, że system wsparcia, o którym mowa w postępowaniu głównym, przewiduje przyznawanie certyfikatów energii elektrycznej wyłącznie w zamian za zieloną energię wytworzoną na terytorium kraju, należy stwierdzić, że przyjmując dyrektywę 2009/28, prawodawca Unii pozostawił możliwość istnienia takiego ograniczenia terytorialnego.
- 50 W tym względzie przede wszystkim z motywu 25 tej dyrektywy wynika, że po stwierdzeniu, iż większość państw członkowskich stosuje systemy wsparcia promujące jedynie produkcję zielonej energii na swym terytorium, prawodawca ten wskazał, że aby owe systemy, będące środkami mającymi przyczynić się do przestrzegania odpowiednich krajowych celów ogólnych, funkcjonowały właściwie, niezbędne jest, by państwa członkowskie mogły określać, czy i w jakim zakresie ich krajowe systemy wsparcia mają zastosowanie do zielonej energii wyprodukowanej w innych państwach członkowskich, i by miały możliwość wyrażenia zgody na to przez zastosowanie mechanizmów współpracy przewidzianych w omawianej dyrektywie.
- 51 Następnie należy stwierdzić, że art. 3 ust. 3 dyrektywy 2009/28 wyraźnie stanowi, że bez uszczerbku dla art. 107 TFUE i 108 TFUE państwa członkowskie mają prawo decydować zgodnie z art. 5–11 tej dyrektywy, w jakim zakresie wspierają energię ze źródeł odnawialnych wytwarzaną w innym państwie członkowskim.
- 52 Odnosząc się wreszcie konkretniej do systemów krajowych posługujących się zielonymi certyfikatami, należy zauważyć, że prawodawca Unii wyraźnie zatroszczył się o wyjaśnienie w motywach 52 i 56 tej dyrektywy, że gwarancje pochodzenia wydawane w różnych państwach członkowskich w wykonaniu rzeczony dyrektywy należy odróżnić od zielonych certyfikatów stosowanych w ramach krajowych systemów wsparcia i że gwarancje te same w sobie nie dają prawa do korzystania z owych systemów. Ponadto, jak wynika z art. 2 akapit drugi lit. j) i z art. 15 ust. 1 i 9 tej dyrektywy, gwarancje pochodzenia, których jedyną funkcją jest wskazanie odbiorcy końcowemu, jaki jest udział zielonej energii w koszyku energetycznym danego dostawcy energii, powinny być wzajemnie uznawane przez państwa członkowskie wyłącznie w takim charakterze.
- 53 Wyjaśnienia te potwierdzają z kolei okoliczność, że prawodawca Unii nie zamierzał zobowiązać państw członkowskich, które postanowiły stosować system wsparcia posługujący się zielonymi certyfikatami, do objęcia korzyściami płynącymi z tego systemu zielonej energii wytworzonej na terytorium innego państwa członkowskiego.
- 54 W świetle wszystkich powyższych rozważań na pytanie pierwsze należy udzielić odpowiedzi, iż przepisy art. 2 akapit drugi lit. k) i art. 3 ust. 3 dyrektywy 2009/28 należy interpretować w ten sposób, że pozwalają one państwu członkowskiemu na ustanowienie systemu wsparcia takiego jak rozpatrywany

w postępowaniu głównym, który przewiduje przyznawanie producentom zielonej energii elektrycznej zbywalnych certyfikatów wyłącznie w zamian za zieloną energię wyprodukowaną na terytorium tego państwa i który nakłada na dostawców i niektórych użytkowników energii elektrycznej obowiązek corocznego przekazywania właściwym władzom określonej liczby certyfikatów, odpowiadającej udziałowi w całkowitej ilości energii dostarczonej lub zużytej.

W przedmiocie pytań drugiego i trzeciego

- 55 W pytaniach drugim i trzecim, które należy przeanalizować łącznie, sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy art. 34 TFUE należy interpretować w ten sposób, że środkiem o skutku równoważnym z ograniczeniem ilościowym w przywozie w rozumieniu tego postanowienia jest uregulowanie krajowe takie jak to analizowane w postępowaniu głównym, które przewiduje przyznawanie producentom zielonej energii elektrycznej zbywalnych certyfikatów wyłącznie w zamian za zieloną energię wyprodukowaną na terytorium danego państwa członkowskiego i które nakłada na dostawców i niektórych użytkowników energii elektrycznej obowiązek corocznego przekazywania właściwym władzom określonej liczby certyfikatów, odpowiadającej udziałowi w całkowitej ilości energii dostarczonej lub zużytej, pod rygorem uiszczenia opłaty specjalnej. Na wypadek udzielenia odpowiedzi twierdzącej sąd odsyłający stawia pytanie, czy takie uregulowanie może jednak być uzasadnione celem, jakim jest promowanie produkcji zielonej energii, do realizacji którego uregulowanie to zmierza.

W przedmiocie zastosowania art. 34 TFUE

- 56 Według Energimyndigheten oraz rządów szwedzkiego i niemieckiego badanie ograniczenia charakteryzującego w ten sposób terytorialny zakres zastosowania uregulowania analizowanego w postępowaniu głównym w świetle art. 34 TFUE nie ma racji bytu, gdyż dyrektywa 2009/28 jest środkiem harmonizującym, który wyraźnie przewiduje, że państwa członkowskie nie są zobowiązane do otwierania swych systemów wsparcia dla zielonej energii wytworzonej w innych państwach członkowskich i że owo otwarcie ma jedynie charakter fakultatywny, a państwa członkowskie mogą go dokonać, o ile postanowią skorzystać z takiej możliwości, wyłącznie w sposób określony w tej dyrektywie.
- 57 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, w sytuacji gdy dana dziedzina jest przedmiotem wyczerpującej harmonizacji na poziomie Unii, wszelkie środki krajowe regulujące tę kwestię podlegają ocenie na podstawie przepisów środka harmonizującego, a nie przepisów prawa pierwotnego (zob. w szczególności wyrok Radlberger Getränkegesellschaft i S. Spitz, C-309/02, EU:C:2004:799, pkt 53 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 58 W niniejszej sprawie trzeba zatem ustalić, czy należy uznać, że dyrektywą 2009/28 dokonano harmonizacji mogącej wykluczyć badanie zgodności z art. 34 TFUE uregulowania takiego jak to analizowane w postępowaniu głównym.
- 59 W tym względzie należy od razu zaznaczyć, że prawodawca Unii nie tylko nie zamierzał dokonywać wyczerpującej harmonizacji krajowych systemów wsparcia produkcji zielonej energii, ale też – jak wynika w szczególności z motywu 25 tej dyrektywy – po pierwsze, wyszedł z założenia, że państwa członkowskie stosują różne systemy wsparcia, a po drugie, przyjął zasadę, że należy zapewnić sprawne funkcjonowanie tych systemów po to, by zachować zaufanie inwestorów oraz pozwolić tym państwom członkowskim na opracowanie skutecznych środków krajowych pozwalających osiągnąć wyznaczone im w owej dyrektywie obowiązkowe krajowe cele ogólne.

- 60 W definicji „systemu wsparcia”, zamieszczonej dla potrzeb stosowania dyrektywy w jej art. 2 akapit drugi lit. k), zwrócono także uwagę na zasadniczo państwowe pochodzenie instrumentów, systemów lub mechanizmów wsparcia, ograniczając się przy tym do wskazania w sposób ogólny rodzajów istniejących środków krajowych zachęcających do promowania energii wytwarzanej ze źródeł odnawialnych.
- 61 Z kolei art. 1 dyrektywy 2009/28, opisujący jej przedmiot, nie zawiera bardziej szczegółowych wskazówek, dając do zrozumienia, że dyrektywa ta ma na celu dokonanie harmonizacji cech charakterystycznych właściwych dla różnych krajowych systemów wsparcia.
- 62 Artykuł 3 ust. 3 omawianej dyrektywy, który ogranicza się w istocie do dopuszczenia i zachęcenia do stosowania krajowych systemów wsparcia na rzecz produkcji zielonej energii, także nie zawiera wskazówek co do takich cech charakterystycznych, z wyjątkiem wskazania, że państwa członkowskie mają prawo decydować zgodnie z art. 5–11 tej dyrektywy, w jakim zakresie wspierają energię ze źródeł odnawialnych wytwarzaną w innym państwie członkowskim.
- 63 W tak opisanym kontekście nie można uznać, że poruszając to zagadnienie dotyczące terytorialnego zakresu zastosowania krajowych systemów wsparcia, w dyrektywie 2009/28 dokonano – w rozumieniu orzecznictwa przypomnianego w pkt 57 niniejszego wyroku – wyczerpującej harmonizacji dziedziny, do której należą te systemy, w taki sposób, aby wykluczyć badanie ich zgodności z art. 34 TFUE (zob. analogicznie wyrok Radlberger Getränkegesellschaft i S. Spitz, EU:C:2004:799, pkt 54–57).
- 64 W świetle powyższych rozważań należy przystąpić do wykładni postanowień traktatu dotyczących swobodnego przepływu towarów w kontekście treści pytań drugiego i trzeciego.

W przedmiocie istnienia przeszkody w wymianie handlowej

- 65 Swobodny przepływ towarów między państwami członkowskimi stanowi podstawową zasadę traktatu, znajdującą swój wyraz w zakazie ustanowionym w art. 34 TFUE (zob. w szczególności wyrok Komisja/Dania, C-192/01, EU:C:2003:492, pkt 38).
- 66 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem wskazane postanowienie traktatu zakazujące stosowania między państwami członkowskimi środków o skutku równoważnym do ograniczeń ilościowych w przywozie dotyczy wszelkich przepisów państw członkowskich mogących bezpośrednio lub pośrednio, rzeczywiście lub potencjalnie utrudniać handel wewnątrzspółnotowy (zob. w szczególności wyroki: Dassonville, 8/74, EU:C:1974:82, pkt 5; PreussenElektra, EU:C:2001:160, pkt 69).
- 67 Tymczasem w odniesieniu do tej kwestii należy stwierdzić, że uregulowanie analizowane w postępowaniu głównym może utrudniać, przynajmniej pośrednio i potencjalnie, import energii elektrycznej, a w szczególności zielonej energii, z innych państw członkowskich, i to pod wieloma względami.
- 68 Z jednej strony z uregulowania tego wynika, że dostawcy, jak również niektórzy użytkownicy muszą dysponować w określonych, przypadających co rok terminach pewną liczbą certyfikatów energii elektrycznej w celu wypełnienia ciążącego na nich zobowiązania kwotowego, które jest uzależnione od całkowitej ilości dostarczonej lub zużytej przez nich energii.
- 69 Jednakże między innymi ze względu na brak umowy międzynarodowej w tym przedmiocie w celu wypełnienia tego zobowiązania można posługiwać się jedynie certyfikatami przyznanymi w ramach systemu krajowego. Tak więc owi dostawcy i użytkownicy są co do zasady zobowiązani do zakupu takich certyfikatów ze względu na fakt dokonywania przez nich importu energii elektrycznej, pod rygorem uiszczenia opłaty specjalnej.

- 70 Tego rodzaju środki mogą zatem stanowić przeszkodę w imporcie energii elektrycznej z innych państw członkowskich (zob. w szczególności analogicznie wyrok Ligur Carni i in., C-277/91, C-318/91 i C-319/91, EU:C:1993:927, pkt 36).
- 71 Z drugiej strony sąd odsyłający zaznacza – zarówno w postanowieniu, jak i w treści pytań – że chociaż w ramach systemu wsparcia ustanowionego w przepisach analizowanych w postępowaniu głównym producenci zielonej energii mogą sprzedawać swe certyfikaty energii elektrycznej na otwartym na konkurencję i dedykowanym takiej sprzedaży rynku, to jednak żaden z tych przepisów nie zabrania tym producentom sprzedawania certyfikatów łącznie z wytwarzaną przez nich energią elektryczną.
- 72 Tymczasem wydaje się, że istnienie takiej opcji może w praktyce sprzyjać ewentualnemu podejmowaniu negocjacji i konkretyzacji stosunków umownych, w tym także długoterminowych, w przedmiocie dostarczania przez takich producentów krajowej energii elektrycznej na rzecz jej dostawców lub użytkowników, gdyż ci ostatni mogą w ten sposób pozyskać jednocześnie energię elektryczną i zielone certyfikaty, które są im potrzebne do wypełnienia ciężącego na nich zobowiązania kwotowego.
- 73 Wynika stąd, że również w tym zakresie system wsparcia omawiany w postępowaniu głównym wywiera, przynajmniej potencjalnie, skutek w postaci zahamowania importu energii elektrycznej pochodzącej z innych państw członkowskich (zob. podobnie wyrok Komisja/Irlandia, 249/81, EU:C:1982:402, pkt 27–29).
- 74 W tym kontekście należy w szczególności przypomnieć, że okoliczność, iż państwo członkowskie nie podejmuje kroków wystarczających do usunięcia utrudnień w swobodzie przepływu towarów, powstałych w szczególności z powodu działań podmiotów gospodarczych, lecz umożliwionych przez konkretne uregulowania, które państwo to wprowadziło, może utrudniać wewnątrzspółnotową wymianę handlową w takim samym stopniu jak działanie czynne (zob. podobnie wyroki: Komisja/Francja, C-265/95, EU:C:1997:595, pkt 31; Schmidberger, C-112/00, EU:C:2003:333, pkt 58).
- 75 W świetle wszystkich powyższych rozważań należy stwierdzić, że uregulowanie takie jak to, o którym mowa w postępowaniu głównym, może utrudnić import energii elektrycznej, a w szczególności zielonej energii, pochodzącej z innych państw członkowskich, i że w konsekwencji stanowi ono środek o skutku równoważnym do ilościowych ograniczeń w przywozie, co do zasady niezgodny z wynikającymi z art. 34 TFUE zobowiązaniami w dziedzinie prawa Unii, chyba że uregulowanie to może zostać obiektywnie uzasadnione (zob. podobnie w szczególności wyrok Komisja/Austria, C-320/03, EU:C:2005:684, pkt 69).

W przedmiocie ewentualnego uzasadnienia

- 76 Jak wynika z utrwalonego orzecznictwa, uregulowania lub praktyki krajowe, które stanowią środek o skutku równoważnym do ograniczeń ilościowych, mogą być uzasadnione jednym ze względów interesu ogólnego wyliczonych w art. 36 TFUE lub wymogami nadrzędnymi. Zarówno w pierwszym, jak i w drugim przypadku krajowy przepis – zgodnie z zasadą proporcjonalności – musi być odpowiedni dla zapewnienia realizacji założonego celu i nie może wykraczać poza to, co niezbędne do jego osiągnięcia (zob. w szczególności wyrok Komisja/Austria, C-524/07, EU:C:2008:717, pkt 54 i przytoczone tam orzecznictwo).
- W przedmiocie celu polegającego na promowaniu korzystania z odnawialnych źródeł energii
- 77 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem środki krajowe mogące utrudnić wewnątrzspółnotową wymianę handlową mogą w szczególności zostać uzasadnione nadrzędnymi względami ochrony środowiska (zob. podobnie wyrok Komisja/Austria, EU:C:2008:717, pkt 57 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 78 W tym zakresie należy przypomnieć, że korzystanie z odnawialnych źródeł energii przy produkcji energii elektrycznej, którego promowaniu służy uregulowanie analizowane w postępowaniu głównym, ma na celu ochronę środowiska naturalnego, gdyż przyczynia się ono do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, będących jedną z głównych przyczyn zmian klimatu, z którymi Unia Europejska i państwa członkowskie zobowiązały się walczyć (zob. podobnie wyrok *PreussenElektra*, EU:C:2001:160, pkt 73).
- 79 Dlatego zwiększenie wykorzystania energii z takich źródeł – jak wskazano wyraźnie w motywie 1 dyrektywy 2009/28 – stanowi jeden z istotnych elementów pakietu środków koniecznych do redukcji tych emisji i spełnienia postanowień Protokołu z Kioto do Ramowej konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, a także do wywiązania się z innych wspólnotowych i międzynarodowych zobowiązań w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych, wykraczających poza rok 2012.
- 80 Jak wskazał już Trybunał, owo zwiększenie służy również ochronie zdrowia i życia ludzi i zwierząt, a także ochronie roślin, które to względy leżące w interesie ogólnym zostały wymienione w art. 36 TFUE (zob. podobnie wyrok *PreussenElektra*, EU:C:2001:160, pkt 75).
- 81 Ponadto z art. 194 ust. 1 lit. c) TFUE wynika, że rozwój odnawialnych form energii jest jednym z celów, jakie powinny przyświecać polityce Unii w dziedzinie energetyki.
- 82 W świetle powyższych rozważań należy przyznać, że cel polegający na promowaniu korzystania z odnawialnych źródeł energii przy produkcji energii elektrycznej, taki jak ten, któremu służy uregulowanie analizowane w postępowaniu głównym, może co do zasady usprawiedliwiać ewentualne przeszkody w swobodnym przepływie towarów.
- W przedmiocie proporcjonalności
- 83 Jak przypomniano w pkt 76 niniejszego wyroku, aby rzezone uregulowanie krajowe można było uznać za uzasadnione, powinno jednak spełniać wymogi wynikające z zasady proporcjonalności, czyli powinno ono być zdatne do zapewnienia realizacji zgodnego z prawem celu oraz niezbędne do jego osiągnięcia.
- 84 Tytułem wstępu i w odpowiedzi na pewne kwestie podniesione w tym zakresie przez sąd odsyłający należy ponownie przeanalizować – w kontekście zmian, którym podlegały odnośne przepisy prawa Unii – określone cechy szczególne rynku energii elektrycznej uwzględnione przez Trybunał w kontekście badania proporcjonalności przeprowadzonego w wyroku *PreussenElektra* (EU:C:2001:160).
- 85 W szczególności, jak wskazał rzecznik generalny w pkt 83–86 opinii, nie jest już aktualne przedstawione przez Trybunał w pkt 78 wskazanego wyroku stwierdzenie, że obowiązująca wówczas dyrektywa 96/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 grudnia 1996 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej (Dz.U. 1997, L 27, s. 20) stanowiła jedynie kolejny etap liberalizacji rynku energetycznego i dopuszczała dalsze istnienie pomiędzy państwami członkowskimi pewnych przeszkód w handlu energią elektryczną.
- 86 Należy bowiem przypomnieć, że Unia przyjęła później różne uregulowania, których celem było stopniowe usuwanie rzeczonych przeszkód, tak by umożliwić utworzenie w pełni zdolnego do funkcjonowania wewnętrznego rynku energii elektrycznej, na którym doszłoby w szczególności do wzmożenia transgranicznego handlu energią elektryczną w obrębie Unii i w ramach którego wszyscy dostawcy mogliby dostarczać swe produkty, a użytkownicy mogliby swobodnie wybrać swego dostawcę. Chodzi tu w szczególności o kolejne dyrektywy: dyrektywę 2003/54 i dyrektywę 2009/72/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad

rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylającą dyrektywę 2003/54 (Dz.U. L 211, s. 55), a także o kolejne rozporządzenia: (WE) nr 1228/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej (Dz.U. L 176, s. 1) i (WE) nr 714/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylające rozporządzenie nr 1228/2003 (Dz.U. L 211, s. 15).

- 87 Natomiast aktualne pozostaje stwierdzenie przedstawione w pkt 79 wyroku *PreussenElektra* (EU:C:2001:160), w myśl którego z charakterystyki energii elektrycznej wynika, że po doprowadzeniu jej do sieci przesyłowej bądź dystrybucyjnej trudne jest ustalenie jej pochodzenia oraz w szczególności źródła energii, z której została uzyskana.
- 88 Okoliczność, że kolejne dyrektywy 2001/77 i 2009/28 przewidywały, iż pochodzenie zielonej energii może zostać potwierdzone za pomocą gwarancji pochodzenia, nie jest w stanie podważyć tego stwierdzenia.
- 89 Z jednej strony, jak wskazano już w pkt 52 niniejszego wyroku, jedyną funkcją gwarancji pochodzenia jest wskazanie odbiorcy końcowemu, jaki jest udział zielonej energii w koszyku energetycznym danego dostawcy energii.
- 90 Z drugiej strony należy stwierdzić, że ze względu na zamienny charakter energii elektrycznej obecnej w sieci przesyłowej i dystrybucyjnej owe gwarancje nie umożliwiają potwierdzenia, że dana ilość energii elektrycznej dostarczona poprzez te sieci jest właśnie energią pochodzącą ze źródeł odnawialnych, w odniesieniu do których zostały wydane te gwarancje, wobec czego systematyczne wyodrębnianie energii elektrycznej jako zielonej energii na etapach dystrybucji i zużycia pozostaje trudne do przeprowadzenia w praktyce.
- 91 W świetle tych wstępnych rozważań należy w pierwszej kolejności rozważyć jeden z aspektów analizowanych w postępowaniu głównym uregulowań, na który to aspekt zwrócił uwagę sąd odsyłający w swych pytaniach i ze względu na który spółce Ålands Vindkraft odmówiono zatwierdzenia, a mianowicie okoliczność, że zgodnie z tymi uregulowaniami certyfikaty energii elektrycznej są przyznawane wyłącznie w odniesieniu do zielonej energii wyprodukowanej na terytorium krajowym.
- 92 W tym względzie należy przyznać, że w aktualnym stanie prawa Unii takie ograniczenie terytorialne może samo w sobie zostać uznane za niezbędne do osiągnięcia zgodnego z prawem celu, do którego dąży się w tym wypadku i który polega na promowaniu zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii przy produkcji energii elektrycznej.
- 93 Jest oczywiście prawdą, że – jak twierdzi w szczególności Ålands Vindkraft – cel ochrony środowiska naturalnego przyswyciający zwiększeniu produkcji i zużycia zielonej energii, czyli w szczególności ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, podobnie zresztą jak powiązane z nim cele ochrony zdrowia i życia ludzi i zwierząt, a także ochrony roślin, może, jak wydaje się a priori, być realizowany w ramach Unii niezależnie o tego, czy źródłem owego zwiększenia są zakłady zlokalizowane na terytorium tego czy innego państwa członkowskiego.
- 94 Jednakże w szczególności ze względu na fakt, że w prawie Unii nie dokonano harmonizacji krajowych systemów wsparcia zielonej energii, państwa członkowskie mogą co do zasady ograniczyć stosowanie tych systemów do produkcji zielonej energii na swym terytorium.
- 95 Po pierwsze, okoliczność, że krajowy system wsparcia został zaprojektowany tak, aby płynące z niego korzyści przypadały w udziale bezpośrednio producentom zielonej energii, a nie tylko jej użytkownikom, można w szczególności wyjaśnić tym, że zielony charakter energii elektrycznej wynika

jedynie ze sposobu, w jaki została ona wytworzona, a zatem to przede wszystkim na etapie jej produkcji mogą być skutecznie realizowane cele w dziedzinie ochrony środowiska, związane z ograniczeniem emisji gazów.

- 96 Natomiast, jak wskazano w pkt 87 i 90 niniejszego wyroku, po doprowadzeniu zielonej energii do sieci przesyłowej bądź dystrybucyjnej trudne jest ustalenie jej dokładnego pochodzenia, wobec czego systematyczne wyodrębnianie jej jako zielonej energii na etapie zużycia wydaje się trudne do przeprowadzenia w praktyce.
- 97 Ponadto trzeba przypomnieć, że – jak wynika w szczególności z motywów 1 i 25 oraz z art. 3 ust. 1 i art. 5 ust. 1 i 3 dyrektywy 2009/28 i jak wskazano przy okazji analizy pytania pierwszego – w celu zapewnienia realizacji podjętych przez Unię międzynarodowych zobowiązań w dziedzinie środowiska naturalnego prawodawca Unii wyznaczył różnym państwom członkowskim obowiązkowe cele krajowe wyrażone kwotami produkcji zielonej energii.
- 98 Po drugie, co się tyczy faktu, że system wsparcia analizowany w postępowaniu głównym został zaprojektowany tak, aby mogli z niego korzystać wyłącznie producenci zielonej energii, których zakłady są zlokalizowane na terytorium krajowym, należy zauważyć, że – jak stwierdził prawodawca Unii w motywie 15 dyrektywy 2009/28 – sytuacje wyjściowe, potencjał poszczególnych państw członkowskich w zakresie energii ze źródeł odnawialnych i ich koszty energetyczne są różne, co między innymi skłoniło tego prawodawcę do wniosku, że mając na względzie te różnice, należy dokonać sprawiedliwego i odpowiedniego rozdziału między państwa członkowskie wysiłków, jakie winny zostać podjęte w celu wypełnienia wspomnianych zobowiązań międzynarodowych Unii.
- 99 Ponadto, jak wskazał także prawodawca Unii w motywie 25 owej dyrektywy, aby krajowe systemy wsparcia funkcjonowały właściwie, niezbędne wydaje się istnienie możliwości kontrolowania przez państwa członkowskie skutków i kosztów tych systemów w zależności od ich potencjału, przy zachowaniu zaufania inwestorów.
- 100 Należy również przypomnieć, że zachowując krajowy i co do zasady terytorialny charakter istniejących systemów wsparcia, prawodawca Unii przewidział jednak także różne mechanizmy, których rolą jest umożliwienie państwom członkowskim współpracy, w najszerszym możliwym zakresie, dla osiągnięcia obowiązkowych celów, jakie zostały im wyznaczone w dyrektywie. Do mechanizmów tych należy przewidziana w art. 11 dyrektywy możliwość ustanowienia wspólnych systemów wsparcia.
- 101 Jak wskazano w pkt 22 niniejszego wyroku, z możliwości takiej skorzystały między innymi Królestwo Szwecji i Królestwo Norwegii, które postanowiły połączyć istniejące w tych państwach systemy wsparcia posługujące się zielonymi certyfikatami.
- 102 Co się tyczy okoliczności, na którą powołuje się Ålands Vindkraft, że wskaźniki świadczą o tym, iż Królestwo Szwecji dysponuje obecnie zdolnościami do produkcji zielonej energii pozwalającymi na osiągnięcie obowiązkowych celów krajowych, które zostały temu państwu wyznaczone w dyrektywie, należy stwierdzić, że twierdzenie to – nawet jeśli zostanie udowodnione – nie jest w stanie usprawiedliwić wniosku, iż ograniczenie terytorialne wpisane w system wsparcia analizowany w postępowaniu głównym nie ma niezbędnego charakteru.
- 103 W tym względzie wystarczy bowiem zaznaczyć, że rolą takiego systemu wsparcia zielonej energii, której koszt wytworzenia – jak przypomnieli w szczególności rząd szwedzki i Komisja – wciąż wydaje się dość wysoki w porównaniu z kosztem energii elektrycznej wyprodukowanej ze źródeł nieodnawialnych, jest w istocie długookresowe wspieranie inwestycji w nowe zakłady w powiązaniu z udzieleniem producentom pewnych gwarancji co do przyszłego zbytu wytworzonej przez nich zielonej energii. Tak więc skuteczność tego systemu wymaga z definicji, aby charakteryzował się on pewną trwałością, co

służy w szczególności zapewnieniu poszanowania zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań inwestorów, którzy w ten sposób przyjęli na siebie pewne zobowiązania, oraz zagwarantowaniu ciągłości funkcjonowania tychże zakładów.

- 104 Wobec powyższego nie wydaje się, jakoby przez sam fakt ograniczenia stosowania systemu wsparcia posługującego się zielonymi certyfikatami, takiego jak system analizowany w postępowaniu głównym, wyłącznie do zielonej energii wytworzonej na terytorium krajowym Królestwo Szwecji naruszyło zasadę proporcjonalności. W aktualnym stanie prawa Unii owo państwo członkowskie mogło zasadnie uznać, że takie ograniczenie terytorialne nie wykracza poza to, co konieczne do osiągnięcia celu zwiększenia produkcji, a pośrednio zużycia zielonej energii w Unii, któremu to celowi służą zarówno ów system krajowy, jak i dyrektywa 2009/28, w którą system ten się wpisuje.
- 105 Należy jednak zbadać w drugiej kolejności, czy w połączeniu z kwestionowanym ograniczeniem terytorialnym inne opisane przez sąd odsyłający cechy uregulowań analizowanych w postępowaniu głównym pozwalają uznać, że jako całość uregulowania te spełniają wymogi wynikające z zasady proporcjonalności.
- 106 W tym względzie należy bowiem przypomnieć, że z postanowienia odsyłającego wynika, iż uregulowania te przewidują w szczególności ciążący na dostawcach i niektórych użytkownikach energii elektrycznej obowiązek posiadania i zwrotu właściwym władzom, corocznie, określonej liczby certyfikatów energii elektrycznej, odpowiadającej udziałowi zielonej energii w całości dostarczonej lub zużytej energii elektrycznej, pod rygorem uiszczenia opłaty specjalnej.
- 107 Z zawartego w tym postanowieniu opisu wynika również z jednej strony, że zainteresowani mogą pozyskiwać certyfikaty energii elektrycznej, których pozbywają się producenci, na szczególnym otwartym na konkurencję rynku, na którym cena certyfikatu ustalana jest w wyniku gry popytu i podaży, a z drugiej strony, że omawiane uregulowania nie wymagają ani nie wykluczają tego, aby energia elektryczna i certyfikaty były nabywane łącznie od tego samego producenta.
- 108 Z analizowanych w postępowaniu głównym przepisów wynika zatem, że w razie importu do Szwecji zielonej energii wytworzonej przez Ålands Vindkraft w Finlandii zainteresowani dostawcy i użytkownicy, w tym Ålands Vindkraft, w stosownym wypadku, jako potencjalny dostawca, w celu sprzedaży i zużycia tej energii mają co do zasady obowiązek nabycia certyfikatów energii elektrycznej w liczbie odpowiadającej ilości energii elektrycznej, która była przedmiotem takiego importu.
- 109 W odniesieniu do tych różnych kwestii należy zaznaczyć, po pierwsze, że krajowy system wsparcia posługujący się – tak jak system analizowany w postępowaniu głównym – zielonymi certyfikatami zmierza w szczególności do przeniesienia dodatkowych kosztów związanych z wytworzeniem zielonej energii bezpośrednio na rynek, a mianowicie na dostawców i użytkowników energii elektrycznej, którzy są objęci zobowiązaniem kwotowym, a ostatecznie na użytkowników.
- 110 Dokonując takiego wyboru, państwo członkowskie nie przekracza zakresu uznania, jakim dysponuje ono przy realizacji zgodnego z prawem celu w postaci zwiększenia produkcji zielonej energii.
- 111 Po drugie, należy zauważyć, że w odróżnieniu na przykład od pomocy inwestycyjnej system tego rodzaju ma na celu wsparcie funkcjonowania zakładów produkujących zieloną energię od chwili rozpoczęcia przez nie działalności. W tym aspekcie zobowiązanie kwotowe ma na celu zagwarantowanie producentom zielonej energii popytu na certyfikaty, które zostały im przydzielone, oraz ułatwienie w ten sposób zbytu wytworzonej przez nich zielonej energii po cenie przewyższającej cenę rynkową energii klasycznej.

- 112 Skutek motywujący, który taki system wywiera generalnie na producentów energii elektrycznej, w tym w szczególności na tych, którzy skupiają cechy z jednej strony producenta, a z drugiej strony dostawcy lub użytkownika, skłaniając ich do zwiększenia produkcji energii elektrycznej, nie może raczej zostać podany w wątpliwość, podobnie jak zdatność tego systemu do osiągnięcia zgodnego z prawem celu, który został wyznaczony w tym wypadku.
- 113 Po trzecie, należy jednak zaznaczyć, że sprawne funkcjonowanie takiego systemu wymaga zasadniczo istnienia mechanizmów rynkowych umożliwiających podmiotom, które podlegają zobowiązaniu kwotowemu i które nie dysponują jeszcze certyfikatami niezbędnymi do wywiązania się z tego zobowiązania, pozyskanie certyfikatów w skuteczny sposób i na sprawiedliwych warunkach.
- 114 Konieczne jest zatem ustanowienie mechanizmów zapewniających utworzenie prawdziwego rynku certyfikatów, na którym podaż i popyt mogłyby się zbliżyć i zmierzać do równowagi, tak aby zainteresowani dostawcy i użytkownicy mogli rzeczywiście zaopatrywać się w certyfikaty na sprawiedliwych warunkach.
- 115 Tymczasem stosownie do ustaleń sądu odsyłającego w zainteresowanym państwie członkowskim zielone certyfikaty są rzeczywiście sprzedawane na rynku otwartym na konkurencję, wobec czego ich cena jest ustalana w wyniku gry popytu i podaży.
- 116 W odniesieniu do okoliczności, że uregulowania analizowane w postępowaniu głównym przewidują, iż dostawcy i użytkownicy, którzy nie wywiązują się z ciążącego na nich zobowiązania kwotowego, muszą uiścić opłatę specjalną, należy wskazać, co następuje. Chociaż nałożenie takiej opłaty można oczywiście uznać za niezbędne do zmotywowania z jednej strony producentów do zwiększenia produkcji zielonej energii, a z drugiej strony podmiotów objętych zobowiązaniem kwotowym do rzeczywistego nabywania wymaganych certyfikatów, to istotne jest jeszcze, aby sposoby ustalania i wysokość tej opłaty nie wykraczały poza to, co konieczne do uzyskania owego skutku motywującego, przy czym należy w szczególności unikać karania zainteresowanych podmiotów w sposób, który okazałby się nadmierny.
- 117 Po czwarte, należy przypomnieć, że sąd odsyłający podkreśla, iż uregulowania analizowane w postępowaniu głównym nie wykluczają tego, aby dostawcy i użytkownicy objęci zobowiązaniem kwotowym mogli zaopatrywać się u krajowych producentów zielonej energii łącznie w energię elektryczną i w certyfikaty energii elektrycznej. Ålands Vindkraft utrzymuje, że krajowi producenci zielonej energii mogą wobec tego, dzięki powiązaniu sprzedaży certyfikatów energii elektrycznej ze sprzedażą samej energii, wpływać korzystnie na zbyt energii.
- 118 W tym względzie należy zaznaczyć, że jeśli istnieje rynek zielonych certyfikatów spełniający wymogi opisane w pkt 113 i 114 niniejszego wyroku, na którym podmioty importujące energię elektryczną z innych państw członkowskich mogą zaopatrywać się w certyfikaty w skuteczny sposób i na sprawiedliwych warunkach, to okoliczność, że uregulowania krajowe analizowane w postępowaniu głównym nie zabraniają ponadto producentom zielonej energii sprzedaży na rzecz podmiotów objętych zobowiązaniem kwotowym energii elektrycznej łącznie z certyfikatami, nie oznacza, że uregulowania te wykraczają poza to, co konieczne do realizacji celu polegającego na zwiększeniu produkcji zielonej energii. Fakt, że istnieje taka możliwość, może bowiem wywierać po stronie producentów dodatkowy skutek motywujący do zwiększenia produkcji zielonej energii.
- 119 W świetle wszystkich powyższych rozważań na pytania drugie i trzecie należy udzielić odpowiedzi, że art. 34 TFUE należy interpretować w ten sposób, iż nie stoi on na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu takiemu jak to analizowane w postępowaniu głównym, które przewiduje przyznawanie producentom zielonej energii elektrycznej zbywalnych certyfikatów wyłącznie w zamian za zieloną energię elektryczną wyprodukowaną na terytorium danego państwa członkowskiego i które nakłada na

dostawców i niektórych użytkowników energii elektrycznej obowiązek corocznego przekazywania właściwym władzom określonej liczby takich certyfikatów, odpowiadającej udziałowi w całkowitej ilości energii dostarczonej lub zużytej, pod rygorem uiszczenia opłaty specjalnej.

W przedmiocie pytania czwartego

- 120 W pytaniu czwartym, odczytanym w świetle uzasadnienia zawartego w postanowieniu odsyłającym, sąd odsyłający zmierza w istocie do wyjaśnienia, czy przy założeniu, że art. 34 TFUE należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie uregulowaniu takiemu jak to analizowane w postępowaniu głównym, które zastrzega korzyści płynące z ustanowionych w nim środków wsparcia wyłącznie na rzecz produkcji zielonej energii na terytorium danego państwa członkowskiego, prawo Unii, a w szczególności przewidziana w nim zasada pewności prawa, stoi z kolei na przeszkodzie temu, aby owo terytorialne ograniczenie zakresu zastosowania nie wynikało wyraźnie z konkretnych przepisów tego uregulowania.
- 121 W tym względzie należy przypomnieć, że sąd odsyłający stoi na stanowisku, iż w myśl uregulowania analizowanego w postępowaniu głównym zakłady produkujące zieloną energię zlokalizowane poza szwedzkim terytorium nie mogą korzystać z certyfikatów energii elektrycznej. Sąd ten wyjaśnia, że choć wspomniane ograniczenie nie wynika wyraźnie z brzmienia tego uregulowania, to jednak powinno ono być interpretowane właśnie w ten sposób, w szczególności w świetle przebiegu prac przygotowawczych poprzedzających jego przyjęcie.
- 122 Komisja podnosi w tym przedmiocie, że wskazane ograniczenie wynika wyraźnie z brzmienia art. 5 ustawy z 2011 r., zawartego w rozdziale 1 tej ustawy, wobec czego nie zachodzi potrzeba, aby Trybunał udzielał odpowiedzi na zadane pytanie.
- 123 Należy jednak zauważyć, że kwestia, w jakim ewentualnie zakresie terytorialne ograniczenie zakresu zastosowania uregulowania analizowanego w postępowaniu głównym wynika bądź nie wynika z treści tego uregulowania, odnosi się do wykładni owego uregulowania, a zatem należy do dziedziny wyłącznych kompetencji sądów krajowych (zob. w szczególności podobnie wyrok *ČEZ*, C-115/08, EU:C:2009:660, pkt 57 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 124 W odniesieniu do pytania przedstawionego przed sąd odsyłający należy na wstępie przypomnieć, że zgodnie z odpowiedzią udzieloną przez Trybunał na pytanie pierwsze system wsparcia, o którym mowa w postępowaniu głównym, stanowi system wsparcia w rozumieniu art. 2 akapit drugi lit. k) i art. 3 ust. 3 dyrektywy 2009/28, który wobec tego – i jak wynika z tego ostatniego przepisu – ma za zadanie przyczynić się do osiągnięcia przez Królestwo Szwecji obowiązkowych celów, które zostały temu państwu wyznaczone w rzeczonyj dyrektywie, w zakresie produkcji zielonej energii na jego terytorium.
- 125 Tymczasem w myśl utrwalonego orzecznictwa, w sytuacji gdy państwa członkowskie przyjmują w ten sposób przepisy, za pomocą których wykonują one prawo Unii, państwa te są zobowiązane do poszanowania zasad ogólnych tego prawa, do których zalicza się w szczególności zasada pewności prawa (zob. w szczególności podobnie wyroki: *Plantanol*, C-201/08, EU:C:2009:539, pkt 43 i przytoczone tam orzecznictwo; a także *IBV & Cie*, C-195/12, EU:C:2013:598, pkt 49).
- 126 Zadaniem sądu odsyłającego jest zbadanie, czy uregulowanie krajowe takie jak to analizowane w postępowaniu głównym jest zgodne ze wskazaną zasadą, a Trybunał, orzekając w przedmiocie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym na podstawie art. 267 TFUE, jest wyłącznie właściwy do dostarczenia temu sądowi wszelkich elementów interpretacji w ramach prawa Unii, które mogą umożliwić mu dokonanie oceny tej zgodności (zob. podobnie w szczególności wyrok *Plantanol*, EU:C:2009:539, pkt 45 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 127 W tym zakresie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału zasada pewności prawa wymaga, po pierwsze, by normy prawa były jasne i precyzyjne, a po drugie, by ich stosowanie było przewidywalne dla podmiotów prawa (zob. w szczególności wyrok *Plantanol*, EU:C:2009:539, pkt 46 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 128 W szczególności należy przypomnieć, że zasada ta wymaga, aby dane uregulowanie umożliwiało zainteresowanym dokładne zapoznanie się z zakresem obowiązków, które na nich nakłada, oraz aby mogli oni poznać jednoznacznie swoje prawa i obowiązki i podjąć w związku z tym odpowiednie działania (zob. w szczególności wyrok *ArcelorMittal Luxembourg/Komisja i Komisja/ArcelorMittal Luxembourg i in.*, C-201/09 P i C-216/09 P, EU:C:2011:190, pkt 68 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 129 Jeśli chodzi o terytorialny zakres zastosowania systemu wsparcia przewidzianego w uregulowaniu krajowym analizowanym w postępowaniu głównym, w celu ustalenia, czy spełnione zostały wymogi zasady pewności prawa, sąd odsyłający może wziąć pod uwagę wszystkie istotne elementy, które wynikają z brzmienia tego uregulowania, jego celu lub systematyki (zob. analogicznie wyrok *Mitsui & Co. Deutschland*, C-256/07, EU:C:2009:167, pkt 32).
- 130 Sąd ten może również wziąć pod uwagę okoliczność, że omawiane uregulowanie krajowe wpisuje się w kontekst wprowadzania w życie dyrektywy 2009/28, do której odsyłają zresztą wyraźnie prace przygotowawcze do ustawy z 2011 r., w szczególności dlatego, że – jak wynika z dokonanej przez Trybunał analizy pytania pierwszego – dyrektywa ta wyraźnie pozwala na ustanawianie przez państwa członkowskie podobnych, ograniczonych pod względem terytorialnym systemów wsparcia, między innymi w celu umożliwienia tym państwom realizacji obowiązkowych celów, jakie nakłada na nie ta dyrektywa w zakresie produkcji zielonej energii na ich terytorium.
- 131 Wobec powyższego i z zastrzeżeniem ostatecznych ocen należących do dziedziny wyłącznych kompetencji sądu krajowego nie wydaje się, by uregulowanie analizowane w postępowaniu głównym mogło naruszać zasadę pewności prawa.
- 132 W świetle wszystkich powyższych rozważań na pytanie czwarte należy udzielić odpowiedzi, że zadaniem sądu krajowego jest zbadanie, z uwzględnieniem wszystkich istotnych elementów, do których zaliczyć można w szczególności kontekst normatywny prawa Unii, w który wpisuje się uregulowanie analizowane w postępowaniu głównym, czy owo uregulowanie, rozpatrywane pod kątem terytorialnego zakresu zastosowania, spełnia wymogi wynikające z zasady pewności prawa.

W przedmiocie kosztów

- 133 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

- 1) **Przepisy art. 2 akapit drugi lit. k) i art. 3 ust. 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniającej i w następstwie uchylającej dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE należy interpretować w ten sposób, że pozwalają one państwu członkowskiemu na ustanowienie systemu wsparcia takiego jak rozpatrywany w postępowaniu głównym, który przewiduje przyznawanie producentom zielonej energii zbywalnych certyfikatów wyłącznie w zamian za zieloną energię wyprodukowaną na terytorium tego państwa i który nakłada na dostawców i niektórych użytkowników energii**

elektrycznej obowiązek corocznego przekazywania właściwym władzom określonej liczby takich certyfikatów, odpowiadającej udziałowi w całkowitej ilości energii dostarczonej lub zużytej.

- 2) Artykuł 34 TFUE należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu takiemu jak to analizowane w postępowaniu głównym, które przewiduje przyznawanie producentom zielonej energii elektrycznej zbywalnych certyfikatów wyłącznie w zamian za zieloną energię wyprodukowaną na terytorium danego państwa członkowskiego i które nakłada na dostawców i niektórych użytkowników energii elektrycznej obowiązek corocznego przekazywania właściwym władzom określonej liczby takich certyfikatów, odpowiadającej udziałowi w całkowitej ilości energii dostarczonej lub zużytej, pod rygorem uiszczenia opłaty specjalnej.
- 3) Zadaniem sądu krajowego jest zbadanie, z uwzględnieniem wszystkich istotnych elementów, do których zaliczyć można w szczególności kontekst normatywny prawa Unii, w który wpisuje się uregulowanie analizowane w postępowaniu głównym, czy owo uregulowanie, rozpatrywane pod kątem terytorialnego zakresu zastosowania, spełnia wymogi wynikające z zasady pewności prawa.

Podpisy